

Crna Gora
Vlada Crne Gore
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
UPRAVA POLICIJE
Sektor policije opšte nadležnosti
Odsjek za bezbjednost drumskog saobraćaja

IZVJEŠTAJ

o stanju bezbjednosti saobraćaja na putevima
u Crnoj Gori
za 2022. godinu

Podgorica, mart 2023.godine

SADRŽAJ

Uvod	5
1. FAKTORI KOJI SU UTICALI NA BEZBJEDNOST DRUMSKOG SAOBRAĆAJA U 2022.GODINI	6
1.1 Povećan priliv prvi put registrovanih vozila	6
1.2 Povećan intenzitet saobraćaja i ograničena protočnost saobraćajnica.....	6
1.3 Izazovi i bezbjedonosni rizici karakteristični za odvijanje drumskog saobraćaja u Crnoj Gori.....	7
1.4 Otvaranje autoputa i njegov uticaj na stanje bezbjednosti u saobraćaju	8
1.5 Kadrovski i logistički problemi	9
2. SAOBRAĆAJNE NEZGODE I NJIHOVE POSLEDICE	11
2.1 Podjela saobraćajnih nezgoda u odnosu na posledice	11
2.2 Saobraćajne nezgode sa poginulim licima	12
2.3 Saobraćajne nezgode sa povrijeđenim licima.....	14
3. AKTIVNOSTI SLUŽBENIKA SAOBRAĆAJNE POLICIJE	16
3.1 Statistički pokazatelji	16
4. REALIZOVANJE PREVENTIVNIH AKTIVNOSTI	18
4.1 Operativne akcije.....	18
4.2 Medijske aktivnosti	18
4.3 Preventivne kampanje	19
5. OSTALE AKTIVNOSTI	19
5.1 Kontrola i rad u vezi sa stanicama za tehnički pregled	19
5.2 Vanredni transport.....	21
6. AKTIVNOSTI ODSJEKA ZA SPROVOĐENJE POSTUPKA PRINUDNE NAPLATE	21
7. ZAKLJUČAK, SA OCJENOM STANJA	22
8. PRIJEDLOG MJERA	23

Uvod

Članom 314 stav 4 Zakona o bezbjednosti saobraćaja na putevima („Službeni list“CG,br.33/12,58/14,14/17 i 66/19) propisano je, da Vlada Crne Gore podnosi Skupštini Crne Gore Izvještaj o stanju bezbjednosti saobraćaja na putevima, najmanje jednom godišnje, najkasnije do 31 marta tekuće godine, za prethodnu godinu.

Na osnovu navedenog, Uprava policije je sačinila Izvještaj o stanju bezbjednosti saobraćaja na putevima za 2022.godinu.

Izvještaj o stanju bezbjednosti saobraćaja na putevima, za 2022.godinu sadrži:

- **Uvod;**
- **U prvom poglavlju** obrađeni su faktori koji su uticali na bezbjednost drumskog saobraćaja u 2022. godini;
- **U drugom poglavlju** izvještaja, izvršena je analiza saobraćajnih nezgoda i njihovih posledica za 2022.godinu, sa uporednim podacima za 2021.godinu;
- **U trećem poglavlju** izvještaja, prikazane su aktivnosti službenika saobraćajne policije, kao i analiza registrovanih prekršaja po broju i strukturi, tokom 2022.godine;
- **U četvrtom poglavlju** izvještaja, prikazane su preventivne aktivnosti saobraćajne policije;
- **U petom poglavlju** izvještaja prikazane su ostale aktivnosti saobraćajne policije, vezane za rad stanica za tehnički pregled vozila i vanredne transporte;
- **U šestom poglavlju** izvještaja prikazane su aktivnosti odsjeka za sprovođenje postupka prinudne naplate;
- **U sedmom poglavlju** izvještaja je, zaključak, sa ocjenom stanja;
- **U osmom poglavlju** izvještaja, iznijet je prijedlog mjera, za unapređenje postojećeg stanja.

1. FAKTORI KOJI SU UTICALI NA BEZBJEDNOST DRUMSKOG SAOBRAĆAJA U 2022.GODINI

Na stanje i bezbjednost saobraćaja u 2022. godini u Crnoj Gori između ostalog uticali su i sledeći faktori: povećan broj registrovanih vozila koja učestvuju u saobraćaju, pojačan intenzitet saobraćaja i ograničena protočnost saobraćajnica, nedisciplinovanost i neodgovorno ponašanje dijela učesnika u saobraćaju, otvaranje dionice autoputa Podgorica-Mateševo, izraženi kadrovski i logistički problemi saobraćajne policije, pojava novih vrsta prevoznih sredstava (električnih vozila, električnih trotineta i slično), "post Covid" period i njegove posledice na ponašanje vozača i sl.

1.1 Povećan priliv prvi put registrovanih vozila

Na bezbjednost drumskog saobraćaja u 2022.godini uticao je i značajan priliv novoregistrovanih vozila, što je dodatno opteretilo inače nedovoljno razvijenu putnu mrežu i saobraćajnu infrastrukturu, pogotovo u većim gradskim sredinama.

Broj registrovanih motornih i priključnih vozila u Crnoj Gori, zaključno sa 31.12.2022.godine je iznosio 265.464 vozila (u 2021.godini je bilo 256.180 vozila) od čega:

- motocikala 7.095 (6.137),
- putničkih automobila 226.686 (219.515),
- kombija 341 (359),
- autobusa 1.313 (1.207),
- teretnih vozila 19.237 (18.820),
- specijalnih i radnih vozila 4670 (459),
- vučnih vozila 2.002 (1927),
- priključnih vozila 3.722 (3.456),
- traktora 398 (255).

Najveći broj registrovanih vozila je u Podgorici 85.995 (83.662), u Nikšiću 25.060 (24.280), Baru 21.992 (21.017), Herceg Novom 15.144 (14.575), Budvi 14.385 (13.622), Kotoru 12.440 (12.067), Bijelom Polju 12.378 (12.047) itd.

U toku 2022.godine u Crnoj Gori, prvi put je registrovano 21.941 (17.527) motornih i priključnih vozila od čega:

- motocikala 1.277 (638),
- putničkih automobila 17.685 (14.241),
- autobusa 68 (66),
- teretnih vozila 1.419 (1.350),
- specijalnih i radnih vozila 316 (2),
- vučnih vozila 237 (228),
- priključnih vozila 604 (562),
- traktora 334 (195).

Najviše je po prvi put registrovano motornih i priključnih vozila u 2022. godini u Podgorici 7.746 (6.005), a zatim u Nikšiću 2.044 (1.910), u Baru 1.676 (1.245), Budvi 1282, Bijelom Polju 1.141 (1.027) itd.

1.2 Povećan intenzitet saobraćaja i ograničena protočnost saobraćajnica

Pored činjenice da u Crnoj Gori u saobraćaju svakodnevno cirkuliše više od 265.000 vozila koja su registrovana u Crnoj Gori, prisutna je i stalna tendencija porasta broja vozila koja iz drugih država dolaze u Crnu Goru. Najveći broj vozila sa stranih registarskih područja u Crnu Goru dolazi u toku ljetnjih mjeseci zbog ljetnje turističke sezone, dok je broj vozila koja su u tranzitu kroz Crnu Goru značajno manji. Broj vozila koja su u tranzitu je prilično uravnotežen u toku godine, dok priliv vozila u toku turističke sezone karakterišu turistički talasi, što za posledicu ima jako izražene saobraćajne špičeve koje karakterišu pojačan intenzitet, što pruzrokuje usporeno i otežano odvijanje saobraćaja.

U toku 2022. godine na graničnim prelazima registrovan je prelazak 5.614.568 vozila, što je za 27,7% više nego u prethodnoj 2021. godini, kada je registrovan prelazak 4.395.719 vozila.

Najveći promet vozila i lica registrovan je na graničnim prelazima Sukobin, Dobrakovo, Debeli Brijeg, Božaj i Dračnovac.

Većina saobraćajnica u Crnoj Gori koje su izgrađivane u drugoj polovini 20. i početkom 21. vijeka ne zadovoljavaju sadašnje potrebe i zahtjeve modernog saobraćaja, niti su kao takve predviđene i projektovane da prime i opsluže broj i vrste vozila koji je svakodnevno u upotrebi u Crnoj Gori. Već duže vrijeme prisutna je stalna tendencija porasta broja vozila koja se kreću Crnogorskim putevima.

Povećane saobraćajne gužve, pa čak i povremeni "saobraćajni kolapsi" osim na magistralnim putevima karakteristični su i za gradove i to u prvom redu za Podgoricu i Nikšić tokom cijele godine i to pogotovo u saobraćajnim špicovima.

Saobraćajne gužve i nepregledne kolone vozila su karakteristika svih primorskih gradova i magistralnih puteva koji vode ka njima za vrijeme turističke sezone, naročito u vrijeme kad su smjene turista, kad turisti idu ili se vraćaju sa plaža, kao i u vrijeme održavanja raznih kulturno-zabavnih i sportskih manifestacija.

Pristupi zimskim ski centrima Kolašin 1450 i Kolašin 1600 su zbog neadekvatnih saobraćajnica i nedostatka potrebnog broja parking mjesta, pogotovo u dane vikenda veoma otežani pa čak i nemogući.

Saobraćajne gužve su prisutne i na pojedinim djelovima relativno novih i savremenih saobraćajnica, prvenstveno na pristupnim putevima autoputu i naplatnim rampama kako autoputa "Princeza Ksenija" tako i tunela "Sozina".

Poseban problem predstavljaju saobraćajne gužve i preveliko zadržavanje putnika i turista u toku ljetnje turističke sezone na graničnim prelazima prilikom ulaska i izlaska iz Crne Gore.

1.3 Izazovi i bezbjednosni rizici karakteristični za odvijanje drumskog saobraćaja u Crnoj Gori

Nedisciplina, neodgovornost i manjak saobraćajne i bezbjednosne kulture kod dijela učesnika u saobraćaju, za posledicu imaju sve manju spremnost vozača da se pridržavaju pravila i propisa u saobraćaju, odnosno sve veću bezobzirnost pojedinih vozača pa čak i sve izraženiju pojavu višestrukih povratnika u vršenju prekršaja.

U toku 2022. godine u Crnoj Gori su po prvi put, a po ugledu na većinu evropskih zemalja, od strane Mašinskog fakulteta, a u saradnji sa Ministarstvom kapitalnih investicija, izvršeno je mjerenje indikatora bezbjednosti saobraćaja, odnosno prikupljeni su i analizirani podaci o stavovima učesnika u saobraćaju.

Analiza stavova učesnika u saobraćaju, kao i analiza indikatora bezbjednosti saobraćaja pokazuju veoma loše stanje u skoro svim oblastima koje analize stavova i indikatora bezbjednosti saobraćaja pokrivaju.

Nepoštovanje ograničenja brzine je indikator koji takođe veoma nepovoljno utiče na ukupno stanje bezbjednosti saobraćaja u Crnoj Gori. Manji dio vozača ne poštuje ograničenje brzine u naseljenim mjestima, dok veći dio vozača ne poštuje ograničenje na putevima van naseljenog mjesta. Praktično, u prosjeku svaki drugi vozač ne poštuje ograničenje brzine.

U toku istraživanja stavova učesnika u saobraćaju preko 84% vozača u Crnoj Gori su se izjasnili da su najmanje jednom u posljednjih mjesec dana upravljali vozilom iznad propisanog ograničenja brzine u naselju i van naselja. Ovakva situacija predstavlja veliki problem s obzirom da je brzina ključni uticajni faktor za nastanak saobraćajnih nezgoda i glavni uzrok nezgoda sa najtežim posledicama.

Vožnja pod uticajem je jedan od ključnih problema bezbjednosti u saobraćaju. Više od trećine vozača je prijavilo da su bar jednom u poslednjih 30 dana upravljali vozilom nakon konzumiranja alkohola dok je 4,7% prijavilo da je upravljalo vozilom nakon upotrebe drugih opojnih sredstava. Zastupljenost vožnje pod uticajem alkohola je dvostruko veća u odnosu na evropski prosjek.

Korišćenje sigurnosnih pojaseva bez obzira na kategoriju vozila i mjesto sjedenja, kao i upotreba dječijih sistema zaštite je na vrlo niskom nivou i predstavlja jedan od problema bezbjednosti saobraćaja. Više od jedne trećine vozača najmanje jednom u prethodnih mjesec dana nije koristilo sigurnosni pojas, dok skoro polovina vozača nije koristila sjedišta za djecu prilikom njihovog prevoženja u vozilu. Ovakvo ponašanje vozača ima posebnu težinu imajući u vidu da istraživanja pokazuju da upotreba sigurnosnog pojasa značajno smanjuje rizik od smrtnog ishoda i to kod vozača za oko 50%, putnika na prednjem sjedištu oko 40%, a kod djece za oko 50%.

Ometanje pažnje (korišćenje mobilnog telefona), koje podrazumijeva istovremenu vožnju i telefoniranje korišćenjem ruku u visokom procentu kod vozača putničkih automobila i oko 5,3% za teretna vozila takođe predstavlja veliki problem za bezbjednost saobraćaja. Osim ometanja pažnje problem u značajnoj mjeri predstavlja i vožnja u umornom stanju. Više od četiri petine vozača u Crnoj Gori izjavilo je da su u posljednjih mjesec dana koristili mobilni telefon za vrijeme vožnje, a ta vrijednost je skoro tri puta veća u odnosu na prosječnu vrijednost zemalja iz Evropske unije. Istraživanja pokazuju da ometanje pažnje učesnika u saobraćaju uzrokuje od 10 do 30% saobraćajnih nezgoda u Evropskoj uniji.

Više od polovine vozača je izjavilo da su upravljali vozilom dok su bili umorni, što je oko 2 i po puta više u odnosu na prosjek zemalja Evropske unije.

Ponašanje pješaka u Crnoj Gori je takođe poražavajuće, jer u prosjeku skoro svaki četvrti pješak ne poštuje crveno svijetlo na semaforu, skoro svaki treći prelazi kolovoz van obilježenog pješackog prelaza. Značajan broj pješaka prelazi kolovoz uz ometanje pažnje, odnosno uz korišćenje mobilnog telefona. Problemi u vezi sa ponašanjem pješaka u saobraćaju su veoma izraženi usled čega je rizik od njihovog stradanja visok.

Novi pojavni oblici i trendovi u savremenom drumskom saobraćaju osim u razvijenim evropskim zemljama, u posljednje vrijeme su sve prisutniji i u Crnoj Gori.

U izvještajnom periodu došlo je do sve većeg učešća u saobraćaju električnih vozila sa težištem na putničkim vozilima, malim autobusima, električnim motociklima, električnim trotinetima i sl.

Posebno je karakteristična sve masovnija upotreba električnih trotineta, a njihovo učešće u saobraćaju već prouzrokuje određene probleme i posledice, što izaziva posebnu pažnju građana i medija.

U izvještajnom periodu dogodilo se 7 saobraćajnih nezgoda sa učešćem električnih trotineta u kojima je jedno maloljetno lice smrtno stradalo, a 7 lica je zadobilo teške tjelesne povrede.

Važeći Zakon o bezbjednosti saobraćaja na putevima električne trotinete ne prepoznaje kao zakonsku kategoriju, a oni su u praksi već zastupljeni u saobraćaju i to u značajnoj mjeri, pogotovo u Podgorici i većim gradovima na primorju.

Dio vozača električnih trotineta već učestvuje u saobraćajnim nezgodama na način što u toku kretanja dolazi do padova, zatim do kontakta sa pješacima, biciklima i vozilima, u zavisnosti od toga da li se kreću trotoarom, pješackim stazama, biciklističkim stazama ili kolovozom.

Promjena demografske strukture vozača je takođe kako u Evropskoj uniji i zemljama regiona i te kako prepoznata i u Crnoj Gori.

Sve je više starijih lica koja kao vozači i dalje učestvuju u saobraćaju, bez obzira na prirodno umanjenje njihovih kognitivno motoričkih sposobnosti. Njihovoj namjeri i upornosti da "voze što duže" direktno pogoduju postojeća zakonska rješenja kao i veoma površna, i sa stanovišta bezbjednosti saobraćaja sporna pa čak i neodgovorna procedura i način dobijanja ljekarskih uvjerenja o zdravstvenoj sposobnosti za vozača motornih vozila.

U toku 2022. godine smrtno je stradalo 18 lica starosne dobi od 56 i više godina.

1.4 Otvaranje autoputa i njegov uticaj na stanje bezbjednosti u saobraćaju

Dionica autoputa "Princeza Ksenija" od Podgorice do Mateševa otvorena je za saobraćaj 13. jula 2022. godine. Dionica je duga 41,5 kilometara, ima 4 petlje, 30 tunela i 33 mosta. Od otvaranja do 31.12.2022.

godine autoputem je prošlo 1 142 377 vozila. Po kategorijama putničkih vozila - 1 001 473, kamiona do 3,5 tona – 57 240, šlepera i kamiona sa prikolicama – 28 974, autobusa – 50 232 i motocikala – 4 458.

Za potrebe regulisanja i kontrole saobraćaja na autoputu u bazu za održavanje autoputa Pelev Brijeg, premještena je iz Podgorice, Mobilna jedinica saobraćajne policije.

U bazi za održavanje autoputa na Pelevom Brijegu, osim uprave autoputa sa pratećim službama smještene su i vatrgosano-spasilačka jedinica, ljudstvo i oprema za redovno zimsko održavanje autoputa, benzinska pumpa, radionice, toplana, magacinski prostori, garaže i sl.

Mobilna jedinica saobraćajne policije je smještena u okviru upravne zgrade kao zasebna cjelina, a na raspolaganju ima i dio zatvorenih garaža i parking mjesta.

Mobilna jedinica saobraćajne policije je prethodno reorganizovana, prilagođena i pripremljena za potrebe obavljanja poslova kontrole i regulisanja saobraćaja na autoputu i to svaki dan, neprekidno u toku 24 časa.

Osim angažovanja na autoputu, Mobilna jedinica saobraćajne policije sa dijelom ljudstva i imajućih materijalno-tehničkih sredstava učestvuje u izvršavanju zadataka kontrole i regulisanja saobraćaja na pojedinim magistralnim putevima, u saobraćajnom obezbjeđenju važnijih stranih štićenih ličnosti za vrijeme njihovog boravka u Crnoj Gori, kao i u saobraćajnom obezbjeđenju javnih skupova i sportskih manifestacija koje se održavaju u Podgorici i na javnim putevima po Crnoj Gori.

Mobilna jedinica je popunjena sa dvojicom starješina i sa 20 policijskih službenika za poslove bezbjednosti saobraćaja, u odnosu na važeći akt o sistematizaciji trenutno nije popunjena sa jednim starješinom i 9 policijskih službenika. Procenat popune iznosi 69%, a prosječna starost imajućeg ljudstva iznosi 41 godina.

Od značajnijih materijalno-tehničkih sredstava Mobilna jedinica raspolaže sa 4 vozila za mjerenje brzine vozila u pokretu tzv. "presretača", 3 patrolna vozila, 2 civilna vozila i 5 motocikala.

Na autoputu se od 13.07.2022. godine do 31.12.2022. godine dogodila 21. saobraćajna nezgoda u kojima je povrijeđeno 7 lica, od kojih su 2 lica zadobila teže, a 5 lica lakše tjelesne povrede. Smrtno stradalih lica nije bilo.

Poređenja radi, na putnom pravcu Podgorica-Platije-Kolašin se od 01.01.2022. godine do 13.07.2022. godine dogodilo 55 saobraćajnih nezgoda, u kojima su 3 lica poginula, a povrijeđeno je 39 lica od čega 8 teže i 31. lice lakše.

Na istom putnom pravcu Podgorica-Platije-Kolašin, od kada je u rad pušten autoput do kraja 2022. godine dogodilo se 13 saobraćajnih nezgoda, bez poginulih lica, sa 16 povrijeđenih lica i to 2 teže i 14 lakše.

1.5 Kadrovski i logistički problemi

Uprava policije, a u okviru nje posebno uniformisani dio policijskog sastava se već duži vremenski period suočava sa nepovoljnom kadrovskom strukturom i nedostatkom policijskih službenika za obavljanje osnovnih operativnih policijskih dužnosti.

Problem sve većeg odliva kadra i nepovoljne kadrovske strukture postaje sve izraženiji iz godine u godinu i već u toku 2022. godine je postao limitirajući faktor u obavljanju svakodnevnih policijskih zadataka.

U stanicama i jedinicama policije je sve više upražnjenih radnih mjesta, pogotovo za osnovne policijske dužnosti, a starosna struktura policije se konstantno pogoršava.

Stanice i jedinice policije se skoro isključivo popunjavaju sa svršenim polaznicima Policijske akademije u Danilovgradu. Broj novoprimitljenih policajaca je na godišnjem nivou nedovoljan i značajno je manji od broja policajaca koji iz različitih razloga odlaze i napuštaju policijsku službu.

Problem nedostatka policije je već tradicionalno prisutan u svim primorskim opštinama i na Cetinju, a u zadnje vrijeme je sve izraženiji u Podgorici, pa čak i u Nikšiću, Žablaku, Kolašinu itd.

Nedostatak ljudstva je vrlo izražen u okviru saobraćajne policije, a posebno u:

- U Stanici policije za bezbjednost drumskog saobraćaja OB Podgorica: predviđena su 124 službenička mjesta, može se radno angažovati 61 policajac, procenat popune je 50%, prosječna starost službenika je 43. godine.
- Jedinica saobraćajne policije OB Nikšić ima 49 službeničkih mjesta, trenutno može radno angažovati 26 policajaca, procenat popune je 53%, prosječna starost službenika je 45 godina.
- Stanica policije OB Herceg Novi ima 18 službeničkih mjesta, može radno angažovati 10 policajca, procenat popune je 60%, prosječna starost službenika je 45 godina.
- Stanica policije OB Kotor ima 16 službeničkih mjesta, može radno angažovati 10 policajca, procenat popune je 62%, prosječna starost službenika je 40 godina.

Popunjenost je nešto bolja u OB Bar (86%), OB Bijelo Polje (87%), OB Berane (75%).

Prosječna starost saobraćajnih policajaca u većini stanica policije u Crnoj Gori je oko 45 godina, a dobar dio njih se približava ispunjenju uslova za odlazak u penziju.

Ovakvo kadrovska stanje u izvještajnom periodu je prouzrokovalo hronični nedostatak i nepopunjenost pozoričnih rejona saobraćajne policije i značajno redukovanu patrolnu službu. Broj saobraćajnih patrola na putnim pravcima, odnosno magistralnim putevima je sve manji i on nije dovoljan za predviđeno i kvalitetno izvršavanje poslova i zadataka regulisanja i kontrole saobraćaja. Česta je pojava da se saobraćajne patrole istovremeno koriste za obavljanje poslova iz oblasti javnog reda i mira i bezbjednosti saobraćaja. Zbog čestog obavljanja neodložnih i prioritetnih policijskih poslova u urbanim sredinama i naseljenim mjestima, saobraćajne patrole se često povlače sa putnih pravaca, što stvara dodatni osjećaj neangažovanosti i pasivnosti saobraćajne policije.

Jasno uočavajući logističke probleme i tehničko-tehnološko zaostajanje saobraćajne policije u Crnoj Gori, u odnosu na saobraćajnu policiju u državama regiona pa i šire, Odsjek za bezbjednost drumskog saobraćaja svake godine prilikom izrade predloga potrebnih budžetskih sredstava predlaže i traži opredjeljivanje finansijskih sredstava za nabavku neophodnih i savremenih materijalno-tehničkih sredstava koja bi značajno unaprijedila uslove za rad saobraćajne policije i tako direktno i pozitivno uticala na poboljšanje stanja bezbjednosti saobraćaja u Crnoj Gori. Međutim tražena sredstva se godinama ne opredjeljuju ili se opredjeljuje minimalan iznos tako da je njihov uticaj na postojeće stanje opremljenosti praktično zanemarljiv.

Primjera radi u predlogu za odobravanje budžetskih finansijskih sredstava za 2022. godinu po različitim stavkama traženo je 1.126.607 eura, a po podacima finansijske službe MUP-a realizovano je svega 63.024 eura bez PDV-a.

Pripadnici saobraćajne policije, osim što rezultatima svog rada prioritarno i direktno utiču na stanje bezbjednosti saobraćaja, indirektno ostvaruju veliki finansijski prihod za budžet Crne Gore. U toku 2022. godine kroz direktne ili indirektno aktivnosti saobraćajne policije u budžet je uplaćeno:

- aktivnosti u vezi sa kontrolom stanica za tehnički pregled vozila ..... 163.550 eura
- aktivnosti u vezi vanrednim transportima ..... 73.248 eura
- naplaćeno naloga za novčano kažnjavanje .....2.169.621 eura
- na osnovu naplaćenih prekršajnih prijava sudskim putem .....oko 3.000.000 eura
- prinudnom naplatom nerealizovanih prekršajnih naloga .....1.724.274 eura
- UKUPNO.....7.130.693 eura

Logistički problemi, nedostatak novih, kao i zastarjelost i djelimična ispravnost postojećih materijalno-tehničkih sredstava su i u toku 2022.godine značajno limitirali rezultate i otežavali rad saobraćajne policije. Kao najkarakterističnije probleme ističemo:

- Spore ili potpuno zakašnjele tenderske procedure u vezi sa nabavkom, popravkom i kalibracijom uređaja i opreme, a zbog nedostatka usnika za alkometre saobraćajna policija je minimalno vršila alkotestiranje vozača u periodu od oko 3 mjeseca;

- Od ukupno 7 vozila za kontrolu brzine kretanja vozila u pokretu (tzv. presretači) veći dio godine, zbog neispravnosti ili problema sa postupkom kalibracije, van funkcije je stalno bilo 3 do 4 vozila i to od 6 mjeseci do 2 godine;
- Od imajućih 53 alkometra marke „Drager,, ispravno je 16, a neispravno 37 komada;
- Od imajućih 45 ručnih laserskih radara za mjerenje brzine sa video zapisom marke „Tru Cam,, ispravno je 20, a neispravno 25 komada;
- Nedostatak ili raspolaganje sa nedovoljnim količinama pojedinih štampanih obrazaca neophodnih za rad saobraćajne policije kao što su nalozi za plaćanje novčanih kazni, zapisnici o vršenju uviđaja saobraćajnih nezgoda i sl.

2. SAOBRAĆAJNE NEZGODE I NJIHOVE POSLEDICE

2.1 Podjela saobraćajnih nezgoda u odnosu na posledice

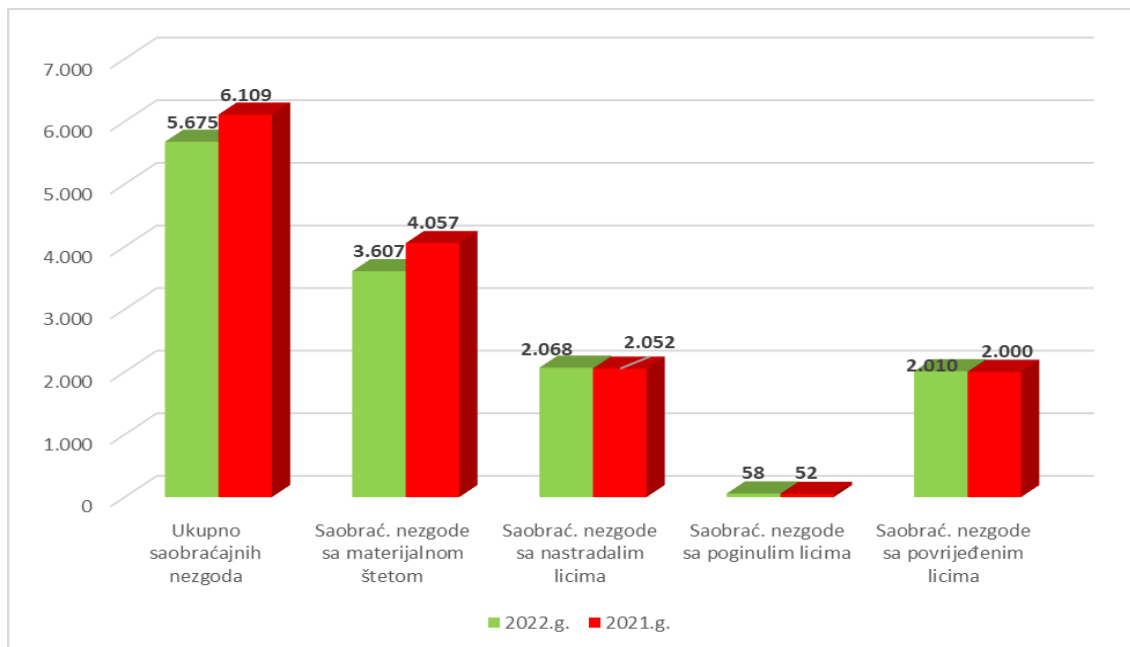
U toku 2022.godine, na putevima u Crnoj Gori registrovano je ukupno 5.675 saobraćajnih nezgoda, što u odnosu na 2022.godinu (6.109) predstavlja smanjenje za 434 saobraćajne nezgode, ili za 7,1%.

	2022.g.	2021.g.	%
Ukupno saobraćajnih nezgoda	5675	6.109	-7,1 %
Saobraćajne nezgode samo sa materijalnom štetom	3607	4.057	-11,1 %
Saobraćajne nezgode sa poginulim licima	58	52	11,5 %
Saobraćajne nezgode sa povrijeđenim licima	2010	2.000	0,5 %

Saobraćajnih nezgoda samo sa materijalnom štetom bilo je 3.607 što u odnosu na 2021.godinu (4.057) predstavlja smanjenje za 450, ili za 11,1%.

Saobraćajnih nezgoda sa poginulim licima bilo je 58, što je u odnosu na 2021.godinu (52) više za 6 saobraćajnih nezgoda, ili za 11,5%.

Saobraćajnih nezgoda sa povrijeđenim licima bilo je 2.010. U poređenju sa 2021.godinom (2.000) to je povećanje za 10 nezgoda, ili 0,5%.

Grafikon 1 – Podjela saobraćajnih nezgoda

2.2 Saobraćajne nezgode sa poginulim licima

U 2022.godini, u saobraćajnim nezgodama na putevima u Crnoj Gori, poginula su 73 lica, što u odnosu na 2021.godinu (55) predstavlja povećanje za 18 poginulih lica, odnosno za 32,7%.

	2022.g.	2021.g.	%
Poginulo lica - ukupno	73	55	32,7 %
Poginulo vozača	34	27	25,9 %
Poginulo saputnika	19	10	90,0 %
Poginulo biciklista	1	1	0,0 %
Poginulo motociklista	6	10	-40,0 %
Poginulo pješaka	13	7	85,7 %

Od ukupnog broja poginulih lica, poginula su 34 vozača, što je više za 7 ili 25,9% u odnosu na 2021.godinu (27).

Saputnika je poginulo 19, što je više za 9 ili 90,0% u odnosu na 2021.godinu (10).

Poginuo je jedan biciklista u 2022.godini, a jedan biciklista je poginuo i u 2021.godini.

Motociklista je poginulo 6, što je za 4 lica ili za 40,0% manje, u odnosu na 2021.godinu (10).

Pješaka je poginulo 13, što je više za 6 ili 85,7% u odnosu na 2021.godinu (7).

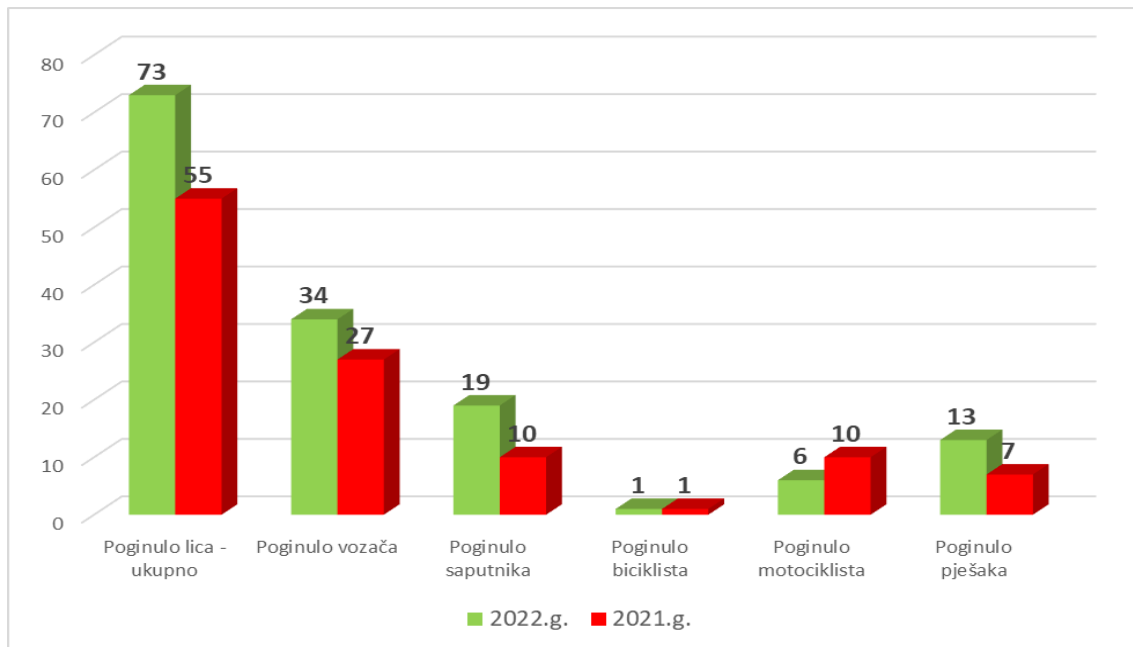
Po gradovima najviše lica je poginulo u Podgorici - 13, u Nikšiću - 10, Cetinju - 8, Baru - 6, Budvi i Kotoru po 5, Žablaku, Mojkovcu, Tivtu i Ulcinju po 3 lica.

Ponedjeljkom je stradalo 10 lica, utorkom 6, srijedom 12, četvrtkom 2, petkom 10, subotom 12 i nedjeljom 21 lice.

U odnosu na kategoriju puta, na magistralnim putevima stradalo je 40, na regionalnim putevima 9, na lokalnim putevima 13 i na ulicama 11 lica. Na autoputu nije bilo stradalih lica.

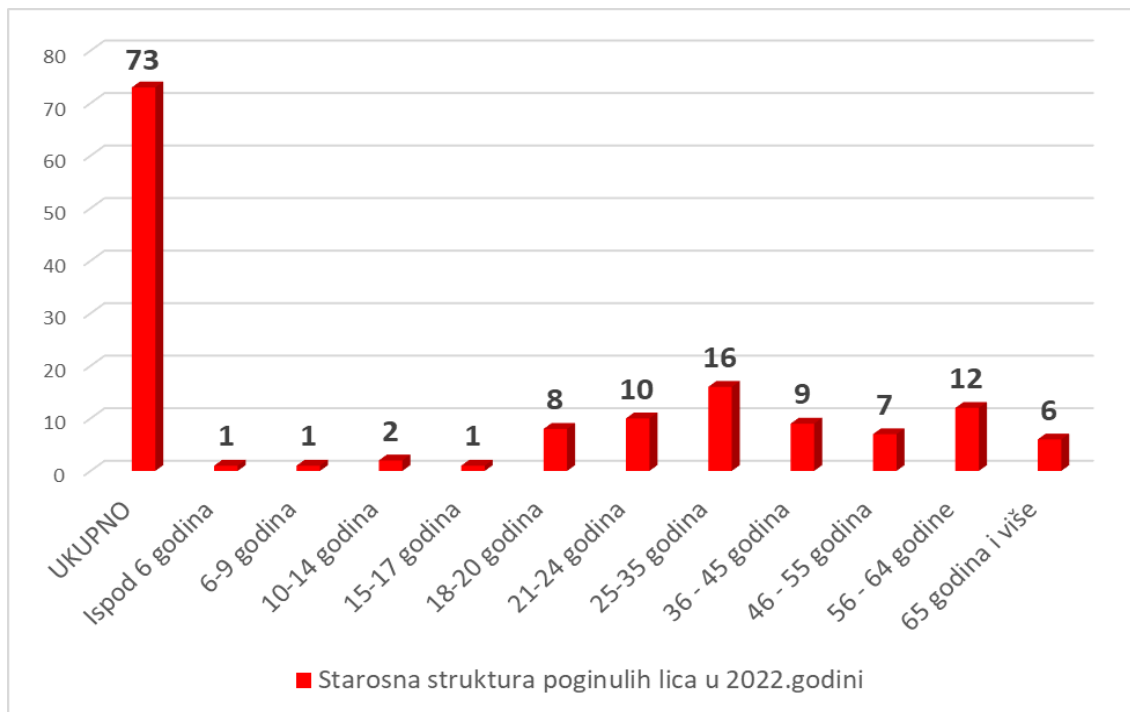
Po putnim pravcima najviše lica i to 7 stradalo je na putnom pravcu Podgorica-Cetinje, Cetinje-Budva 5 lica, Budva-Bar 3 lica, Nikšić-Vilusi 3 lica, Mojkovac-Žabljak 3 lica, Podgorica-Bar 2 lica, Podgorica-Kolašin 2 lica, Nikšić-Danilovgrad 2 lica, Kotor-Herceg Novi 2 lica, Berane-Andrijeвица 2 lica, Nikšić-Kotor 2 lica, Mojkovac-Bijelo Polje 2 lica, Budva-Kotor 1 lice, Andrijeвица-Plav 1 lice, Tivat - Herceg Novi 1 lice, Tivat-Budva 1 lice i Ulcinj-Ada Bojana 1 lice.

Muškaraca je stradalo 58, a žena 15. Građana Crne Gore je stradalo 61, a stranaca 12.

Grafikon 2 – Poginula lica u saobraćajnim nezgodama

Od ukupnog broja poginulih lica (73), najviše je poginulo lica starosne dobi od 25 do 35 godina (16). Nakon toga, najviše je poginulih starosne dobi od 56 do 64 godine (12), od 21 do 24 godine (10), od 36 do 45 godina (9), od 18 do 20 godina (8), od 46 do 55 godina (7), od 65 godina i više (6) lica. Ispod 18 godina starosti ukupno je stradalo 5 djece i to od 10 do 14 godina (2) i po jedno starosne dobi ispod 6 godina, od 6 do 9 godina i od 15 do 17 godina.

Grafikon 3 – Starosna struktura poginulih lica

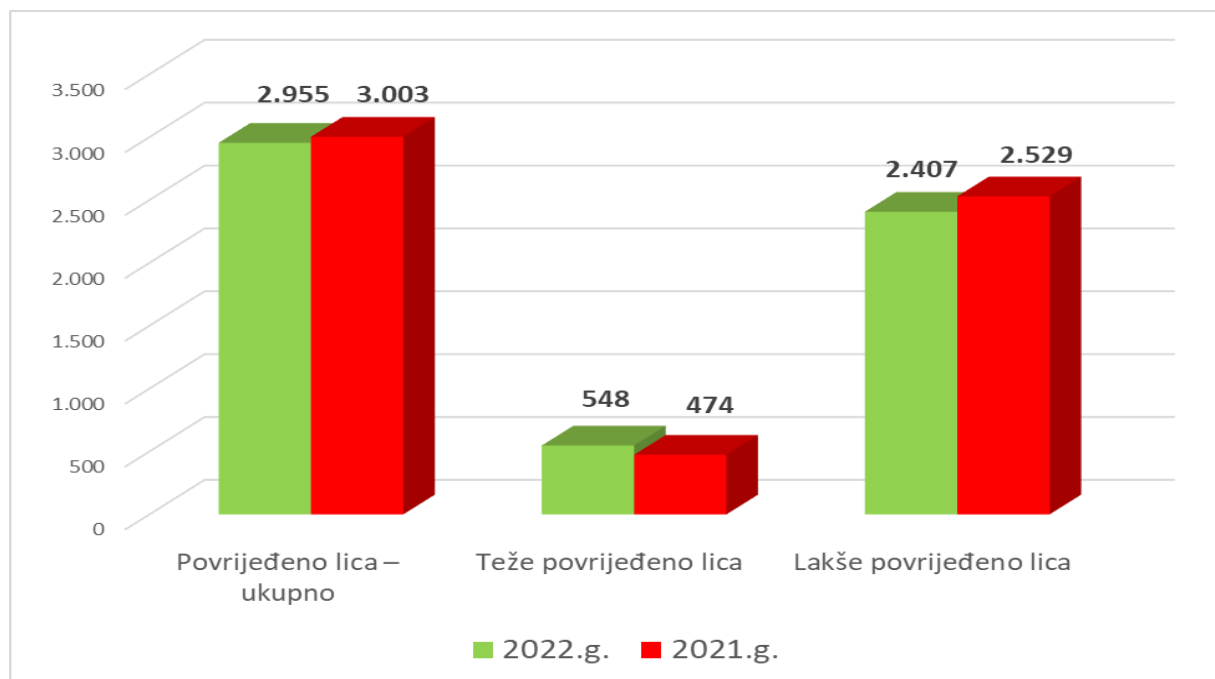
2.3 Saobraćajne nezgode sa povrijeđenim licima

U toku 2022.godine, u saobraćajnim nezgodama povrijeđeno je ukupno 2.955 lica, što je za 48 lica ili za 1,6% manje nego u 2021.godini (3.003).

	2022.g.	2021.g.	%
Povrijeđeno lica – ukupno	2955	3.003	-1,6 %
Teže povrijeđeno lica	548	474	15,6 %
Lakše povrijeđeno lica	2407	2.529	-4,8 %

Teže je povrijeđeno 548 lica, za 74 lica ili za 15,6% više u odnosu na 2021.godinu (474).

Lakše je povrijeđeno 2.407 lica, što je za 122 lica ili za 4,8% manje u odnosu na 2021.godinu (2.529).

Grafikon 4–Povrijeđena lica u saobraćajnim nezgodama

Podjela saobraćajnih nezgoda u odnosu na kategorije puta:

U 2022.godini, prema kategoriji puta, najviše saobraćajnih nezgoda dogodilo se na ulicama i to 57,8%, dok se na magistralnim putevima dogodilo 28,8%, na lokalnim putevima 7,3%, regionalnim 3,8%, na nekategorisanim putevima 1,8% i auto putu 0,4% od ukupnog broja nezgoda.

Prema kategorijama puta i posledicama saobraćajnih nezgoda:

- **na auto putu** dogodila se 21 saobraćajna nezgoda, u kojima nije bilo smrtno stradalih lica, dok je povrijeđeno 7 lica, od kojih su teže povrijeđena 2 lica, dok je 5 lica zadobilo lake tjelesne povrede.

- **na magistralnim putevima** dogodila se 1.638 (1.771) saobraćajnih nezgoda, u kojima je život izgubilo 40 (33) lica, dok je povrijeđeno 1.036 (1.095), od kojih teže 240 (208) lica, a 796 (887) lica je zadobilo lake tjelesne povrede.

- **na regionalnim putevima** dogodilo se 216 (278) saobraćajnih nezgoda, u kojima je život izgubilo 9 (6) lica, a povrijeđeno je 160 (181), od kojih teže 50 (44) lica, a 110 (137) je zadobilo lake tjelesne povrede.

- **na lokalnim putevima** dogodilo se 413 (507) saobraćajnih nezgoda, u kojima je život izgubilo 13 (5) lica i povrijeđeno 251 (287) lica, od kojih teže 51 (47) lica, dok je 200 (240) lica zadobilo lake tjelesne povrede.

- **na ulicama** dogodilo se 3.280 (3.490) saobraćajnih nezgoda, u kojima je život izgubilo 11 (10) lica, a povrijeđena su 1.472 (1.423) učesnika u saobraćaju, od kojih teže 193 (169) i 1.279 (1.254) lakše.

- **na nekategorisanim putevima** dogodilo se 107 (63) nezgoda, u kojima je život izgubilo 0 (1) lica, dok je povrijeđeno 21 (17) lica, od kojih teže 8 (6) i lakše 13 (11).

3. AKTIVNOSTI SLUŽBENIKA SAOBRAĆAJNE POLICIJE

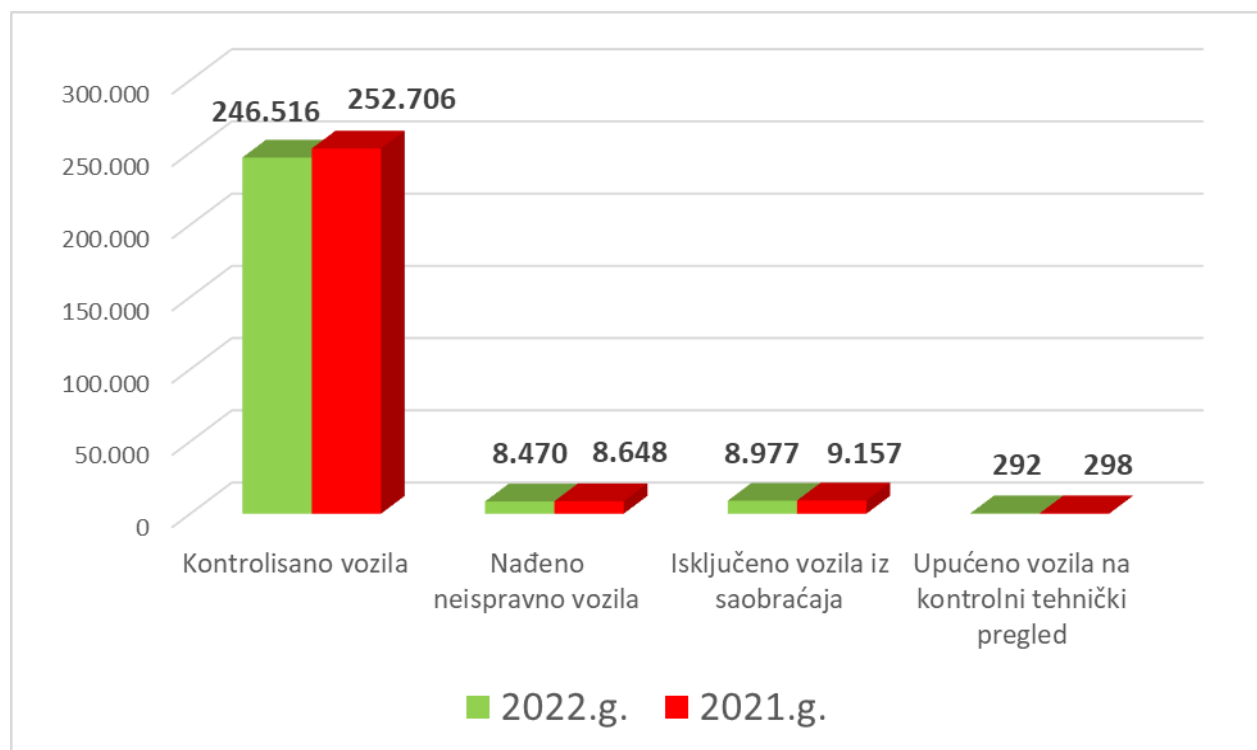
3.1 Statistički pokazatelji

U cilju stvaranja uslova za veću bezbjednost svih učesnika u saobraćaju, službenici saobraćajne policije odjeljenja bezbjednosti, kao i Mobilne jedinice saobraćajne policije su prilikom obavljanja poslova nadzora i kontrole bezbjednosti u drumskom saobraćaju tokom 2022.godine kontrolisali ukupno 246.51 (252.706) vozila.

	2022.g.	2021.g.	odnos u %
Kontrolisano vozila	246.516	252.706	-2,4 %
Nađeno neispravno vozila	8.470	8.648	-2,1 %
Isključeno vozila iz saobraćaja	8.977	9.157	-2,0 %
Upućeno vozila na kontrolni tehnički pregled	292	298	-2,0%

Tom prilikom, kontrolisano je i evidentirano 8.470 (8.648) neispravnih vozila, a 8.977 (9.157) vozila je isključeno iz saobraćaja, dok su na kontrolni tehnički pregled upućena 292 (298) vozila.

Službenici saobraćajne policije su prilikom redovne kontrole saobraćaja našli za 2,1% manje neispravnih vozila i tom prilikom isključili iz saobraćaja 2,0% manje vozila u odnosu na 2021. godinu.

Grafikon 5–Broj kontrolisanih vozila, nađenih neispravno, isključenih iz saobraćaja i upućenih na k.t.p.

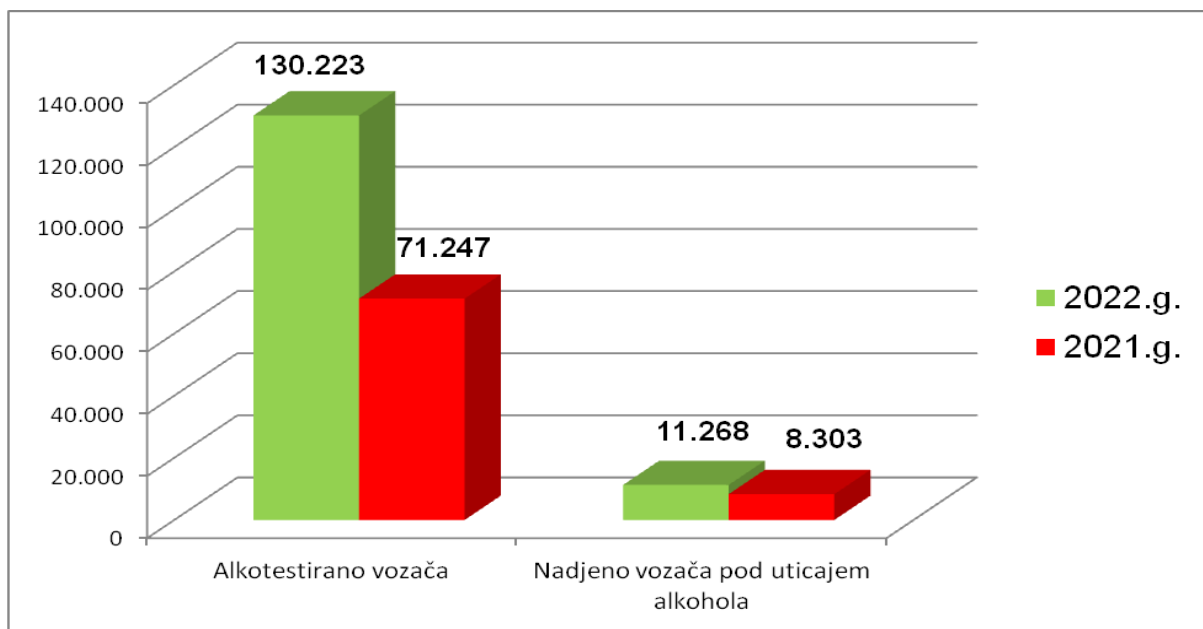
U 2022.godini alkotestirano je 130.223 (71.247) vozača ili 82,8% više u odnosu na 2021. godinu.

	2022.g.	2021.g.	odnos u %
Alkotestirano vozača	130.223	71.247	82,8 %
Nađeno vozača pod uticajem alkohola	11.268	8.303	35,7 %
Odbilo alkotestiranje	282	242	16,5 %
Naloženo uzimanje krvi i urina	1.467	1.519	-3,4 %

Pod uticajem alkohola nađeno je 11.268 (8.303), dok je alkotestiranje odbilo 282 (242) vozača.

Naloženo je uzimanje krvi i urina za 1.467 (1.519) vozača.

Iz navedenog se može vidjeti da su službenici saobraćajne policije, kroz svakodnevne aktivnosti, registrovali značajan porast vozača koji upravljaju vozilom pod dejstvom alkohola i to za 35,7% što predstavlja zabrinjavajući podatak za društvo u cjelini.

Grafikon 6–Broj alkotestiranih vozača i nađenih da upravlja vozilom pod dejstvom alkohola

Službenici saobraćajne policije su izdali 91.906 (108.590) naloga za plaćanje novčanih kazni i podnijeli 32.934 (13.602) prekršajne prijave, 36.681 (16.980) zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka i 503 (538) krivičnih prijava.

Broj izdatih prekršajnih naloga u odnosu na prethodnu godinu isključivo zbog toga što se saobraćajna policija u drugom dijelu izvještajne godine suočavala sa djelimičnim ili potpunim nedostatkom obrazaca naloga za novčano kažnjavanje.

Privremeno su oduzeli: 11 (9) saobraćajnih dozvola, 2.406 (3.202) registarskih tablica i 81 (94) vozila.

	2022.g.	2021.g.	odnos u %

Izdato naloga za plaćanje novčanih kazni	91.906	108.590	-15,4 %
Podnijeto prekršajnih prijava	32.924	13.602	142,1 %
Podnijeto zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka	36.681	16.980	116,0 %
Podnijeto krivičnih prijava	503	538	-6,5 %
Upućeno predmeta na ocjenu tužilaštvu	1.231	1.191	3,4 %
Privremeno oduzeto saobraćajnih dozvola	11	9	22,2 %
Privremeno oduzeto registarskih tablica	2.406	3.202	-24,9 %
Privremeno oduzeto vozila	81	94	-13,8 %

4. REALIZOVANJE PREVENTIVNIH AKTIVNOSTI

Službenici Odsjeka za bezbjednost drumskog saobraćaja, vršili su stalno praćenje i analizu parametara u oblasti bezbjednosti saobraćaja u Crnoj Gori i u skladu sa procjenama i trenutnim stanjem, planirali preduzimanje preventivnih i represivnih aktivnosti, kako u odnosu na počiniocce najtežih saobraćajnih prekršaja, tako i u pogledu ugroženih i ranjivih kategorija, koje su u prethodnom periodu najčešće bile žrtve saobraćajnih nezgoda.

Shodno planiranoj dinamici, Odsjek je u okviru preventivnih aktivnosti, u izvještajnom periodu realizovao :

4.1 Operativne akcije

Odsjek je organizovao i u saradnji sa organizacionim jedinicama policije, koje se bave bezbjednošću saobraćaja, kao vid «pojačane kontrole saobraćaja», realizovao 13 nacionalnih akcija pojačane kontrole saobraćaja, i to:

- „Alkohol“;
- „Brzina“;
- „Folija“;
- „Stop neregistrovanim vozilima“;
- „Mobilni telefon“;
- „Motocikl“;
- „Tahograf“;
- „Pojas“.

Navedene akcije su izvođene planski i to u više navrata u toku godine, a u skladu sa bezbjedonosnim procjenama i preventivnim aktivnostima koje su preduzimate na nivou odsjeka.

Izveden je i značajan broj akcija lokalnog karaktera, koje su preduzimate na nivou stanica policije i odjeljenja bezbjednosti, koje su takođe značajno doprinosile poboljšanju stanja bezbjednosti saobraćaja na nivou lokalnih zajednica.

4.2 Medijske aktivnosti

Posredstvom sredstava javnog informisanja, kroz niz medijskih kampanja, gostovanja u radio i TV emisijama, tekstovima u štampanim medijima i aktivnostima na društvenim mrežama, pripadnici saobraćajne policije kontinuirano su obavještavali javnost i sve učesnike u saobraćaju o uzrocima i posledicama saobraćajnih nezgoda, kao i o preventivnim mjerama koje je saobraćajna policija preduzimala u skladu sa svojim nadležnostima.

Službenici Odsjeka za bezbjednost drumskog saobraćaja su realizovali ukupno 103 medijske aktivnosti od čega:

- izjave elektronskim medijima (radio i Tv).....32
- učešća u tv ili radio emisijama (gostovanja uživo i reportaže)..... 12
- data saopštenja i dostavljeni odgovori štampanim i elektronskim medijima.....20
- ostalo.....39
- 12 učešća u radio i TV emisijama i
- 48 priloga u štampanim medijima i portalima.

Od juna mjeseca u saradnji sa TV "Vijesti" svakodnevno je u odgovarajućim terminima emitovan prilog pod nazivom "uspori - brže ćeš" sa statističkim podacima i apelom vozačima da se pridržavaju saobraćajnih propisa.

Navedenim aktivnostima službenici Odsjeka su, između ostalog, ukazivali vozačima i ostalim učesnicima u saobraćaju, na obaveze poštovanja zakona i potrebu bezbjednog i sigurnog učestvovanja u saobraćaju.

4.3 Preventivne kampanje

U cilju podizanja nivoa svijesti i saobraćajne kulture učesnika u saobraćaju, u saradnji sa partnerima sa nivoa lokalne zajednice realizovane su dvije kampanje i to „Stop za neregistrovana vozila“ i „ Kad pijem ne vozim,„. Kampanja „Stop za neregistrovana vozila“ realizovana je u saradnji sa Biroom osiguravača Crne Gore, a kampanja „ Kad pijem ne vozim,„ u saradnji sa pivarom „Trebjesa,„ - Nikšić.

Tokom realizacije pomenutih aktivnosti štampan je i distribuiran edukativni materijal u vidu flajera koji su dijeljeni učesnicima u saobraćaju.

5. OSTALE AKTIVNOSTI

5.1 Kontrola i rad u vezi sa stanicama za tehnički pregled

- Izdavanje odobrenja za rad stanica za tehnički pregled vozila

Na osnovu člana 254 Zakona o bezbjednosti saobraćaja na putevima, Uprava policije, kao nadležni organ, odnosno Odsjek za bezbjednost drumskog saobraćaja, izdaje odobrenja pravnim licima, za obavljanje poslova tehničkog pregleda vozila, kada utvrdi da stanica ispunjava zakonom propisane uslove.

Trenutno u Crnoj Gori radi oko 125 stanica za tehnički pregled vozila, kojima je u skladu sa zakonom, od strane Uprave policije izdato odobrenje za obavljanje tehničkog pregleda vozila.

U 2022.godini izdata su 22 rješenja za rad stanica za tehnički pregled vozila, po kom osnovu je, shodno Zakonu o administrativnim taksama, naplaćeno 18.700 eura, u Budžet Crne Gore. Doneseno je i 7 rješenja o prestanku važenja odobrenja od kojih je 5 donešeno po zahtjevu stranke, a 2 rješenja na osnovu sprovedenog upravnog postupka (nakon izvršenog inspeksijskog nadzora).

- Izdavanje Licenci za kontrolora za obavljanje poslova tehničkog pregleda vozila (u daljem tekstu, kontrolora)

Na osnovu člana 261 Zakona o bezbjednosti saobraćaja na putevima, Uprava policije kao nadležni organ izdaje licence za kontrolora, za obavljanje poslova tehničkog pregleda vozila, kad utvrdi da fizičko lice ispunjava zakonom propisane uslove.

Po tom osnovu, u 2022.godini izdato je 87 licenci za rad kontrolora na liniji tehničkog pregleda vozila, dok su 2 postupka za izdavanje licenci obustavljena.

- Inspeksijski nadzor nad radom stanica za tehnički pregled vozila

Na osnovu člana 314 stav 2 Zakona o bezbjednosti saobraćaja na putevima, Uprava policije vrši inspeksijski nadzor nad radom stanica za tehnički pregled vozila.

Važno je napomenuti, da se inspeksijski nadzor isključivo odnosi na kontrolu ispravnosti, pravilnosti i zakonitosti sprovođenja postupka kontrole i tehničkog pregleda vozila (ne i finansijskog ili poreskog poslovanja, što je predmet kontrole drugih državnih organa), u skladu sa Pravilnikom o tehničkom pregledu vozila.

Shodno tome, u 2022.godini ukupno je izvršeno 30 inspeksijskih nadzora nad radom stanica za tehnički pregled vozila. U 26 slučajeva, zbog utvrđenih nepravilnosti u radu, izdati su prekršajni nalozi a u 4 slučajeva je obustavljen inspeksijski nadzor. U 4 slučajeva naloženo je zatvaranje stanice do otklanjanja nepravilnosti.

- Izrečene sankcije

Zbog uočenih propusta u radu stanica za tehnički pregled vozila, tokom vršenja inspeksijskog nadzora, zakonom je propisano da se kazne mogu izreći pravnim, odgovornim licima i fizičkim licima- kontrolorima.

Tako su u 2022.godini, službenici Odsjeka za bezbjednost drumskog saobraćaja prilikom vršenja inspeksijskih nadzora nad radom stanica za tehnički pregled vozila zbog uočenih propusta u radu, izdali 99 prekršajnih naloga pravnim, odgovornim i fizičkim licima- kontrolorima u ukupnom iznosu od 92.100 eura.

- Sankcije izrečene pravnim licima

Zbog utvrđenih nepravilnosti u radu u 4 slučajeva donešeno je rješenje o zatvaranju stanice do otklanjanja neispravnosti, do 60 dana. U ovim slučajevima, kada su utvrđene nepravilnosti otklonjene, vršen je kontrolni inspeksijski nadzor.

Uočene nepravilnosti u radu zbog kojih su donešena rješenja o zatvaranju stanica za tehnički pregled vozila, najčešće se odnose na teže prekršaje, kao što su :

- obavljanje tehničkih pregleda vozila na nepropisan način i suprotno pravilima struke,
- ovjera tehničke ispravnosti vozila, koja nijesu bila tehnički ispravna,
- nevođenje ili neuredno vođenje evidencija o tehničkom pregledu vozila i sl.

Zbog utvrđenih nepravilnosti u radu prilikom obavljanja poslova tehničkog pregleda vozila, pravnim licima su izdata 24 prekršajna naloga, u ukupnom iznosu od 49.000 eura.

Najčešći prekršaji zbog kojih su izdati prekršajni nalozi su:

- obavljanje tehničkih pregleda vozila na način suprotno propisanim pravilima ,
- ovjera tehničke ispravnosti vozila koja nijesu bila tehnički ispravna,
- nevođenje ili neuredno vođenje evidencija o tehničkom pregledu vozila i sl.

- Sankcije izrečene odgovornim licima

Odgovornim licima u pravnim licima, izdata su 24 prekršajna naloga u iznosu od 10.000 eura. Novčane kazne su izrečene odgovornim licima zbog propuštanja dužnog nadzora nad radom stanica za tehnički pregled vozila.

- Sankcije izrečene fizičkim licima- kontrolorima

U izvještajnoj godini, zbog uočenih propusta u radu, kontrolorima je izdato 53 prekršajna naloga u ukupnom iznosu od 12.450 eura.

Najčešći prekršaji zbog kojih su izdati prekršajni nalozi su:

- obavljanje tehničkih pregleda vozila na način suprotan propisanim pravilima struke i
- ovjera tehničke ispravnosti vozila koja nijesu bila tehnički ispravna.

Službenici Uprave policije takođe, svakodnevno putem video nadzora, čije je instaliranje zakonom propisano i obavezno u svim stanicama, shodno Pravilniku o bližim uslovima koje moraju da ispunjavaju stanice za tehnički pregled vozila, vrše nadzor, da li se tehnički pregledi vozila obavljaju u skladu sa Zakonom.

5.2 Vanredni transport

Veoma značajna aktivnost koju saobraćajna policija realizuje, a zahtijeva dodatno vanredno angažovanje, kako ljudskih, tako i materijalnih resursa, odnosi se na saobraćajnu pratnju i obezbjeđenje vanrednog transporta (vangabaritnog prevoza).

Tokom 2022.godine, Uprava policije je sa pravnim licima sklopila 111 ugovora za policijsku pratnju vanrednih transporta.

Na ime troškova angažovanja policijskih službenika i materijalno tehničkih sredstava policije, u skladu sa zakonom, naplaćeno je 73.248 eura, u Budžet Crne Gore.

6. AKTIVNOSTI ODSJEKA ZA SPROVOĐENJE POSTUPKA PRINUDNE NAPLATE

Službenici Odsjeka su i u prethodnoj godini intenzivno radili na sprovođenju postupka prinudne naplate neplaćenih, konačnih i izvršnih prekršajnih naloga izdatih od strane službenika Uprave policije.

Prioritetne aktivnosti službenika su bile usmjerene na donošenju što većeg broja naredbi za prinudnu naplatu, kako ne bi dolazilo do zastarijevanja izvršenja novčanih sankcija izrečenih konačnim i izvršnim prekršajnim nalogima.

Sprovođenje postupka prinudne naplate imalo je preventivni i represivni karakter. Prinudna naplata pozitivno utiče i na same izvršioce prekršaja, pa je između ostalog prisutan manji broj izrečenih prekršajnih naloga u odnosu na prethodnu godinu. Takođe je primijetno da je zbog efikasnije prinudne naplate znatno veći broj počinilaca prekršaja, iskoristio svoje zakonsko pravo da u roku od 8 dana od dana učinjenog prekršaja plati 2/3 izrečene novčane kazne čime se smatra da je kazna plaćena u cjelosti ili da kaznu plate dobrovoljno i nakon isteka navedenog roka.

Naredbe za prinudnu naplatu uručuju službenici Uprave policije. Problem blagovremenog uručivanja donešenih naredbi je jako izražen jer Uprava policije ne raspolaže sa dovoljnim brojem službenika koji bi vršili ove poslove, kao ni potrebnim brojem službenih vozila.

U toku 2022. godine službenici odsjeka za sprovođenje postupka prinudne naplate donijeli su ukupno 116.412 naredbi za prinudnu naplatu za 76.614 prekršajnih naloga i **ostvarili ukupni prihod od 1.724.274,92 eura.**

I pored navedenog, određeni broj prekršajnih naloga je ušao u postupak apsolutne zastare zbog:

- neblagovremenog uručivanja donijetih naredbi za prinudnu naplatu subjektima na koju se odnose;
- nedovoljnog broja sistematizovanih radnih mjesta u Odsjeku za sprovođenje postupka prinudne naplate;
- nepostojanja kaznenih odredbi prema subjektima na koje se naredbe odnose, a koji ne postupaju po naredbama Uprave policije niti dostavljaju opravdane razloge nepostupanja.

7. ZAKLJUČAK, SA OCJENOM STANJA

Analizirajući statističke podatke navedene u izvještaju, broj i posljedice saobraćajnih nezgoda, kao i preduzete mjere i aktivnosti službenika saobraćajne policije na unapređenju i poboljšanju bezbjednosti drumskog saobraćaja, za 2022.godinu, zaključuje se da je dio problema koji su ranije negativno uticali na stanje bezbjednosti saobraćaja u Crnoj Gori i dalje prisutan i manje ili više izražen u svim aspektima koji determinišu stanje bezbjednosti saobraćaja u cjelini.

- Činjenice koje posebno zabrinjavaju, su, da i pored svih aktivnosti saobraćajne policije, kako preventivnih (apeli, medijske kampanje, preventivno-edukativne akcije i sl), tako i represivnih, broj vozača koji su konzumirali alkohol, a nakon toga upravljali motornim vozilom i dalje je veoma velik. Takođe, alarmantan je podatak za društvo u cjelini da je od ukupnog broja smrtno stradalih lica (73), preko 50 % starosne dobi do 35 godina (39 lica).

- Otvaranje dionice autoputa "Princeza Ksenija" od Podgorice do Mateševa značajno je unaprijedilo stanje putne infrastrukture u Crnoj Gori i postavilo savremene standarde za izgradnju ostalih dionica autoputa, Jadransko-Jonskog autoputa i brzih saobraćajnica koje se planira i očekuje u narednom periodu. Imajući u vidu da se od otvaranja do kraja 2022. godine na autoputu desio mali broj saobraćajnih nezgoda, bez smrtnih posljedica, autoput je u potpunosti opravdao očekivanja u bezbjedonosnom smislu.

- Mobilna jedinica saobraćajne policije je angažovana i zadužena za kontrolu i regulisanje saobraćaja na autoputu i to neprekidno 24 časa. Za potrebe obavljanja zadataka na autoputu Mobilna jedinica je prethodno uspješno pripremljena i prilagođena za uspješno obavljanje svih poslova i zadataka iz domena bezbjednosti saobraćaja na autoputu. Sa dijelom ljudstva i MTS Mobilna jedinica svakodnevno učestvuje i u kontroli saobraćaja na pojedinim magistralnim putevima i saobraćajnom obezbjeđenju pojedinih stranih šticećenih ličnosti.

- U cilju poboljšanja tehničke ispravnosti vozila koja učestvuju u saobraćaju, Odsjek za bezbjednost drumskog saobraćaja je nastavio sa kontrolom poštovanja normi i poboljšanju zakonitosti rada stanica za tehnički pregled vozila, prvenstveno kroz kontrolno-nadzornu funkciju, što je uticalo da se održi kvalitetno i dobro stanje u ovoj oblasti, a koje je uspostavljeno prethodnih godina. Osim uticaja saobraćajne policije na kvalitetan i profesionalan rad stanica za tehnički pregled vozila nije zanemariv ni finansijski efekat kao posljedica preduzetih aktivnosti od strane službenika odsjeka za bezbjednost drumskog saobraćaja. Po tom osnovu u budžet Crne Gore je u toku godine uplaćeno 163.550 eura.

- I pored značajnih rezultata Odsjeka za sprovođenje postupka prinudne naplate, u ostvarivanju prihoda po osnovu prinudne naplate neplaćenih prekršajnih naloga izdatih od strane policijskih službenika u 2022.godini ukupno je u Budžet Crne Gore uplaćeno 1.724.274 eura i dalje je prisutan problem značajnog iznosa nenaplaćenih finansijskih sredstava po tom osnovu;

- Nedostatak „stacionarnih radarskih sistema“ za nadzor saobraćaja u većim gradovima i kritičnim dionicama magistralnih i regionalnih puteva, gdje se i registruje najveći broj saobraćajnih nezgoda i prekršaja sa najtežim posledicama i dalje značajno otežava rad saobraćajne policije, kako u pogledu potpunog i neselektivnog registrovanja počinitelaca saobraćajnih prekršaja, tako i u potrebi da policijski službenici i dalje budu fizički i neposredno prisutni na kritičnim saobraćajnicama i dionicama puta, što je u odnosu na trenutnu putnu mrežu i sve manje brojno stanje policijskih službenika saobraćajne policije, fizički neizvodljivo;

- Tokom 2022.godine, starješine Odsjeka za bezbjednost drumskog saobraćaja su, putem instruktivnih telegrama i zaključaka sa radnih sastanaka i kolegijuma, davali težište na proaktivnom i preventivnom djelovanju policije, a ne na broju sankcionisanih vozača i naplaćenih kazni.

Iako je broj saobraćajnih nezgoda u odnosu na prošlu godinu manji za 7,1%, broj saobraćajnih nezgoda sa materijalnom štetom manji za 11,1%, broj povrijeđenih lica manji za 1,6%, broj lakše povrijeđenih lica manji za 4,8%, na ukupnu ocjenu nezadovoljavajućeg stanja bezbjednosti saobraćaja u 2022. godini presudno utiče drastičan porast broja poginulih lica u odnosu na prošlu godinu za 32,7% i teže povrijeđenih lica za 15,6%.

Na drastično povećanje broja poginulih lica u odnosu na prošlu godinu uticali su tri saobraćajne nezgode u kojima su poginula po tri lica (ukupno 9) i 9 saobraćajnih nezgoda u kojima su poginula po dva lica (ukupno 18). U uporednoj 2021. godini bile su samo dvije nezgode sa po dva poginula lica. Po preliminarnim mišljenjima i zaključcima vještaka u vezi sa saobraćajnim nezgodama koje su se desile sa smrtnim posledicama, uzrok je prvenstveno ljudski faktor a u okviru njega nepažnja vozača, neprilagođena brzina, prelazak na suprotnu kolovoznu traku, uticaj alkohola i drugih opijata, nekorišćenje sigurnosnog pojasa i potencijalno korišćenje mobilnog telefona neposredno prije saobraćajne nezgode.

Kao i u prošloj godini, službenici saobraćajne policije su i pored brojnih problema koji su otežavali njihov rad, kao što su nepovoljna starosna i kadrovska struktura, nedostatak i zastarjelost sredstava za rad sa kojima raspolažu, ipak postigli dobre radne rezultate.

Uzimajući u obzir sve objektivne, ali i subjektivne okolnosti, kao i statističke uporedne pokazatelje, nepreduzimanje ili nedovoljno preduzimanje mjera i aktivnosti drugih nadležnih subjekata, javnih ustanova i državnih organa čije nadležnosti imaju direktan ili indirektan uticaj na ukupno stanje bezbjednosti saobraćaja, nizak nivo saobraćajne kulture kod većine učesnika u saobraćaju i nedovoljno razvijenu saobraćajnu infrastrukturu, cijenimo da je ukupno stanje bezbjednosti saobraćaja na putevima u Crnoj Gori, u 2022.godini bilo nezadovoljavajuće.

8. PRIJEDLOG MJERA

Na osnovu praćenja i analize stanja, kao i ostvarenih rezultata, u cilju unapređenja ukupne bezbjednosti drumskog saobraćaja u Crnoj Gori, u narednom periodu potrebno je:

- U što kraćem vremenskom periodu završiti rad i aktivnosti na izradi Strategije bezbjednosti saobraćaja na putevima za period od 2023-2030, sa Akcionim planom 2023-2024 godina.

- Formirati koordinaciono tijelo ili neko drugo krovno tijelo na nivou države Crne Gore sa zadatkom da u cilju poboljšanja bezbjednosti saobraćaja koordinira aktivnosti svih nadležnih organa i zainteresovanih subjekata koji mogu doprinijeti poboljšanju postojećeg stanja, kao i da prati implementaciju usvojenih i usaglašanih strateških dokumenata, planova i programa.

- U razumnom roku pristupiti izmjenama postojećeg ili donošenju novog Zakona o bezbjednosti saobraćaja na putevima, sa odgovarajućim podzakonskim aktima u cilju stvaranja normativnih pretpostavki za dalje unapređenje stanja u oblasti bezbjednosti saobraćaja.

- Planirati i obezbijediti potrebna budžetska sredstva za nabavku materijalno-tehničkih sredstava, opreme i dijelova uniforme, neophodnih za rad saobraćajne policije a u skladu sa savremenim trendovima, zahtjevima i standardima.

- Imajući u vidu da saobraćajna policija, preduzimajući aktivnosti i radnje iz svoje nadležnosti ostvaruje značajna finansijska sredstva (od naplate novčanih kazni, kontrole rada stanica za tehnički pregled vozila, saobraćajnih obezbjeđenja vanrednih transporta, prinudne naplate neplaćenih prekršajnih naloga i sl.) koja se uplaćuju u Budžet Crne Gore, predlažemo da Ministarstvo finansija i Ministarstvo unutrašnjih poslova iznađu zakonsku mogućnost da se dio prihodovanih sredstava po ovom osnovu, direktno preusmjeri za opremanje i poboljšanje uslova rada saobraćajne policije.

- Na nivou Ministarstva unutrašnjih poslova, a po ugledu na Republiku Hrvatsku članicu EU, razmotriti načine dodatnog, vanbudžetskog finansiranja dijela subjekata koji trebaju i moraju doprinositi u oblasti poboljšanja bezbjednosti saobraćaja (nabavka opreme i tehničkih sredstava za policiju, edukativni programi, promotivne kampanje, projekti nevladinih organizacija, projekti lokalnih samouprava, edukacija i podizanje svijesti kod pojedinih kategorija učesnika u saobraćaju i sl.), kroz saobraćajnu prevenciju i prikupljanje finansijskih sredstava na primjer od tehničkih pregleda i registracija vozila, od osiguravajućih društava, od donacija fizičkih i pravnih lica, sredstava iz fondova EU i sl.

- U saradnji Ministarstva unutrašnjih poslova i Ministarstva prosvjete pristupiti izmjeni postojećih zakonskih rješenja u cilju omogućavanja školovanja zainteresovanih kandidata iz građanstva za poslove policajca za nivo obrazovanja IV, po skraćenom planu i programu u odnosu na vrijeme trajanja školovanja na Policijskoj akademiji koja bi nastavila da školuje polaznike za V nivo obrazovanja.

- U saradnji Ministarstva unutrašnjih poslova i Uprave policije preduzeti mjere na hitnom otklanjanju kadrovskih i logističkih problema koji negativno utiču na iznos sredstava koji se prinudno naplaćuje i na apsolutnu zastaru dijela nenaplaćenih prekršajnih naloga, a prethodno izdatih od strane službenika Uprave policije, zbog čega se u značajnoj mjeri devalvira i praktično poništava značajan dio radnih rezultata saobraćajne policije.

- U saradnji sa Policijskom akademijom i Mašinskim fakultetom, planirati organizovanje specijalističkih obuka starješina i pripadnika saobraćajne policije, u cilju unapređenja profesionalnih kapaciteta saobraćajne policije;

- Intenzivirati saradnju svih organizacionih cjelina Uprave policije, kako na lokalnim, tako i na centralnom nivou, sa državnim organima, lokalnim samoupravama, javnim ustanovama, inspekcijским službama, građanima, nevladinim organizacijama, medijima i sl, u cilju realizacije zajedničkih aktivnosti, kao vid podrške naporima Uprave policije, na unapređenju i poboljšanju stanja u oblasti bezbjednosti drumskog saobraćaja;

- Intenzivirati aktivnosti Ministarstva unutrašnjih poslova, shodno zaključcima Vlade Crne Gore iz prethodnih godina, na realizaciji i obezbjeđivanju finansijskih, tehničkih i dr. preduslova za implementaciju projekta „Stacionarnih radarskih sistema“, za nadzor saobraćaja u većim gradovima i na pojedinim dionicama magistralnih puteva (uključujući i auto-put), kako bi ovaj sistem doprinio efikasnijem sprovođenju preventivnih i represivnih mjera prema učesnicima u saobraćaju, pa samim tim i smanjenju broja saobraćajnih nezgoda sa najtežim posljedicama;

- Insistirati da Ministarstvo prosvjete nastavi sa unapređenjem stanja u auto-školama i donese nedostajuće pravilnike koji bliže uređuju način polaganja vozačkog ispita i licenciranje ovlaštenih ispitivača u ispitnim komisijama. Osim toga neophodno je razmotriti mogućnost da se u okviru sistematizacije radnih mjesta u Ministarstvu prosvjete poveća broj službeničkih mjesta za kontrolu, usmjeravanje i unapređenje rada autoškola odnosno unapređenje procesa obuke kandidata i polaganja ispita za vozača.

- Kroz pojačan inspekcijски nadzor, od strane nadležnih državnih organa i inspekcija vršiti stalnu kontrolu i uvid u kvalitet i zakonitost u radu kako u auto-školama, tako i u zdravstvenim ustanovama koje se bave zdravstvenim pregledima kandidata za vozače i izdavanje ljekarskih uvjerenja.

- Insistirati na realizaciji zaključaka sa sjednica vlada iz prethodnih godina, u vezi sa izvještajima o stanju bezbjednosti saobraćaja.

Samo zajedničkim, sistemskim i sinergetskim djelovanjem, svih zainteresovanih društvenih subjekata, krajnje organizovanim, planskim i aktivnim pristupom šire društvene zajednice možemo bitnije uticati na poboljšanje postojećeg stanja u oblasti bezbjednosti saobraćaja, povećanju pojedinačne i kolektivne svijesti i unapređenju saobraćajne kulture na nivou Crne Gore.